

KULD MUNA

NR 22

AUGUST-SEPTEMBER 2011

Sa loed Tabasalu lasteaed Tibutare uudistelehte.

Alanud on järjekordne õppeaasta ja Tibutare on täis rõõmsaid kilkeid ning armast jutuvadinat. Uuel hooajal on meid veel rohkem – Tibutares on nüüd koos 176 last ja esmakordselt alustavad aiarühma seisuses meie Tibud. Võtame nad suurte sekka kenasti vastu ja toetame neid sel tõsisel teel.

PEAB SUURTE PEALE VAATAMA ALT ÜLES.
KA SIIS, KUI ISTUD PÕLVEL NEIL VÕI SÜLES.
KUID NEMAD SEDA MÄRGATA EI TAHA,
VAID HARVA KÜKITAVAD SINU JUURDE MAHA.
JA SELGE SEE, ET NÕNDA KAEL JÄÄB
KANGEKS.
KUID SUURED TAHAVAD, ET
KANGEKAELSUS LANGEKS.

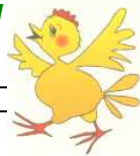
/Ott Arder Väikemehe probleem/

Rahulikku uut õppeaastat!

Direktor Lea Treiberg

ÕNNITLEME

3.august – **MARIKA KUUSMANN**

6.august - **RIINA SARV**

9.august – **PIRET PUUSSAAR**

14.august – **SILVI TILTS**

10.september – **JOY MARTINSON**

Juunikuu alguses kogunesid kõik suured tibutarelased ühisesse kohvilauda, et tervitada saabuvat suvepuhkust ning tunnustada parimaid.

Pildil Aasta Õpetaja **Anna Sõörd** (keskel), Aasta Töötaja **Mari Karik** (paremalt teine) ning Krõllide rühma meeskond koosseisus **Gaidi Pahverk** (vasakult esimene), **Kertu Noorlind** (vasakult teine) ja **Vaima Valner** (paremalt esimene).

Kaastööd Kuldmunasse on oodatud e-postiaadressil metoodik@tibutare.edu.ee

Oodatud jutud, pildid, teadaanded, laste jutud ja kunstitööd, töötajate mõtted, vanemate tagasiside

Viljakat sullejooksu!

Uus õppeaasta Tibutares

Taas on suvi läbi ning ees uus õppeaasta.

Sellel õppeaastal ei ole meie lasteaias enam sõimerühma. Tibude ja Mikide rühma lapsed on 3-4aastased, Sipsikud ja Muumid 4-5aastased, Kiisud ja Piilud 5-6aastased ning koolieelikuteks on Naksid ja Kröllid.

Meie põhieesmärgid algavaks õppeaastaks ei muutu. Peame oluliseks ühendada mängu ja õppimist õuesoleku ja liikumisega, et kujundada lastes eluterveid harjumusi. Püüame igati teha koostööd lastevanematega, et leida igale lapsele parima tee. Lisaks igapäevasele suhtlemisele ja nõustamisele ning ühisüritustele toimuvad kevadel taas arenguveestlused lastevanematega, et analüüsida lapse arengut ja õppimise tulemusi ning seada suunad edasiseks.

Juba aasta otsa oleme tegelenud aktiivselt terviseedendusega ning olnud Tervist Edendavate Lasteaegade võrgustiku liige. Tervisemeeskonda veab endiselt liikumisõpetaja Anna Sõörd. Terviseedenduse prioriteetideks on ümbritseva keskkonna eeliste kasutamine (loodusrajad, looduspark, mererand võimaldavad erinevaid üritusi) laste igakülgse arengu toetamiseks. Samuti on olulisel kohal töötajate vahelised suhted ja rahulolu, mille nimel kogu mees(nais)konnaga töötame.

Traditsiooniliselt jätkame erinevate ühisüritustega nii lastele, koos lastevanematega ning ka personalile. Kindlasti tasub oodata meisterdamisõhtut, jõululaata, emade- ja isedepäevaüritusi, kindlasti külastab tibutarelasti jõuluvana, selgitame välja tublimad laululapsed, vaatame õpetajate etendust ning aasta võtame kokku lastekaitsepäeval Tibutare laulupeoga.

Kõikidest meie tegemistest saab täpsemalt lugeda pidevalt uuenevalt kodulehelt (www.tibutare.ee) ning Tibutare uudistelehest Kuldmuna.

Kõikidele tibutarelastele ning meie sõpradele rõõmsat õppeaastat!

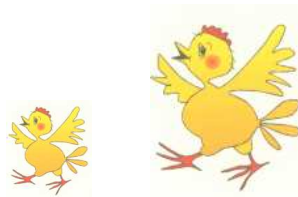
Nädalateemad septembris

- **TERE, TERE, TERE, TERE...**
MINA JA MINU MÄNGUKAASLASED – suvi läbi ning taas rõkkavad Tibutares laste rõõmsad hõisked. Pärast sooja ja kosutavat suvepuhkust on hea öelda tere oma sõpradele ning jagada muljeid suvest
- **LIIKLUS** – nagu igal aastal, tuletame meelde, kuidas liikluses käituda, millised ohud võivad meid varitseda.
- **TERVISLIK SÜGIS** – 23.septembril kell 12.04 algab sügis. Sel aastal tähistavad tibutarelaste sügise saabumist puu- ja köögiviljanädalaga. Paneme proovile kõik oma meeled (vaatame, katsume, nuusutame, maitseme), et talletada endas suvine soojus vitamiinidena
- **SÜGIS METSAS** – septembrikuu viimasel nädalal jalutame palju metsas ning kindlasti toome sealt ka midagi põnevat meisterdamiseks. Lasteaia pikas koridoris avame sügisnäituse.

Üritused septembris

- **1.septembril** tähistame A-rühma eestvedamisel **tarkusepäeva**
- Septembrikuu kahe esimese nädala jooksul toimuvad rühmades **lastevanemate koosolekud** (täpsem info rühmas ja lasteaia kodulehel)
- Ülemajalise **ühisürituse** kooraldab Mikide rühm
- Alates 26.septembrist saab pikas koridoris vaadata **sügisnäitust**
- **28.septembril** kell 9.30 vaatame teater Nipitiri **etendust „Piimahaldja saladus”**

LUUBI ALL

Rubriigis **LUUBI ALL** tutvume igas Kuldmuna numbris ühe Tibutare töötajaga lähemalt. Valiku, kellest millises lehenumbris juttu tuleb, otsustas loos.

Kuna seekord tegemist topeltnumbriga, siis on ka luubi all kaks tublit tibutarelast – lasteaia kokk **RIINA SARV** ning Nakside rühma õpetaja-abi **LII LAINESTE**.

Riina (foto: erakogu)

Nimi **RIINA SARV**

Sünniaeg, tähtkuju 6.august 1959, lõvi

Kellena Sa Tibutares töötad

Töötan Tibutare lasteaias kokana.

Kaua Sa oled Tibutares töötanud

Septembris alustan seitsmendat aastat. Kuid olen siin ka varem kokana töötanud aastatel 1982-1992.

Kuidas sattusid lasteaeda tööle

Oli vaja lastele lasteaiakohti. Tulin lasteaeda tööle, sest siin oli eelisjärjekord oma töötajatel. Alguses olin veidi aega söögitädi, seejärel hakkasin tegema koka tööd.

Mis meeldib sulle sinu töö juures kõige enam

Töö on vaheldusrikas, veidi ka loominguline. Meeldib see, et töökoht on kodule väga lähedal. Ja alati on rõõmustav, kui tühjad pudru- ja supipotid kööki tagasi tulevad. Siis on teada, et toit on maitsev olnud ja laste ning õpetajate kõhud täis.

Mis on lasteaias töötamise juures kõige raskem

Kokal tuleb tihti suuri ja raskeid potte tõsta – see on füüsiliselt raske. Kuid murelikuks teevad laste söömisharjumused. Pigem eelistatakse vähem tervislikku toitu.

Sinu enda lasteaia kogemus (lapsepõlv)

Minu lapsepõlvema oli Kiisal. Lasteaias olen käinud kaks aastat. Ühe aasta olin ka ööpäevases lasteaias. Ainult pühapäeviti saingi kodus olla. Esmaspäevahommikune kodust äraminek ei olnud meeldiv. Kuid mu lapsepõlv oli täis toredaid mängukaaslasi ja vahvaid mängu.

Millised on sinu huvid ja hobid

Loen päris palju raamatuid, filme meeldib vaadata, muusikat kuulata. Vahel koon ja heegeldan. Viimasel ajal olen enda jaoks avastanud fotograafia. Ja enam ei kujutaks ette elu ilma arvutita. Nii sageli kui võimalik, üritan olla looduses.

Mida tahad veel endast rääkida

Olen põline harjumaalane. Enamuse elust elanud Tabasalus. Mul on kolm last Talvi (31), Siim (29) ja Kärt (16). Ja kolm võrratult vahvat lapselast Tuuli (12), Emil (8) ja Stefan (2). Nendega koos veedetud aeg on parim!

Nimi **LII LAINESTE**

Sünniaeg, tähtkuju 6.veebruar 1953, Veevalaja tähtkujus

Kellena Sa Tibutares töötad

Töötan Tibutares Nakside rühma õpetaja-abina.

Kaua Sa oled Tibutares töötanud

Kaua. Alustasin oktoobris 1978. Seega täitub siis

peatselt 33 aastat. On olnud huvitavaid-põnevaid aegu ja tagantjärele mõeldes lauslollusi pidi järgima (näiteks nn moskva menüü jne).

Kuidas sattusid lasteaeda tööle

Nagu ikka mängivad elus tihtipeale rolli juhused. 1975.aastal tõi elutee minu pere Tabasallu. Korter saime tänu abikaasa tööle Harju KEK-is Kaste tänava majja nr 2. Olin tütreaga kodus ja tolleaegses Ranna sovhoosis pakuti mulle tööd algul söökla

kohvikusse puhvetipidaja kohale, kuid sellest pakkumisest ei olnud ma otseselt vaimustunud. Samaaegselt tekkis ka teine võimalus ja nimelt lasteaeda, see tõmbas rohkem, kuna olin ka enne tütre sündi lasteaia töötanud ning vastavas kursusedki Õpetajate Majas läbinu, siis alustasingi tööd söimerühmas. Tütar sai samuti koha 3-aastaste rühmas. Pärast poja sündi tööle naastes (aasta oli siis 1984) liikusin edasi tahapoole rühmadesse, hellitlevalt öeldes Kamtsatkale (sooja jõudmisega sinna tahapoole oli kohati probleeme), aga külmas säilib inimene teatavasti paremini ju.

Mis meeldib sulle sinu töö juures kõige enam

Mulle meeldib mu rühm, otsesed töökaaslased, rühma koostöövaim ja muidugi lapsed oma vahetus siiruses, otsekohesuses, armsuses, ütlemites, igapäevastes tegemistes, milles ei puudu ka teatud krutskid või sekka väikesed pipraterad, mis muudavad kogu päevatöö veidi võrdsikamaks.

Mis on lasteaia töötamise juures kõige raskem

Otseselt kontimurdvat ju ei olegi, pigem saab kannatada enam hing. Emotsionaalselt tekitab iga uus algus uue rühmaga teatud pingeid – kuidas toimub lastel kohanemine, lastevanematega tutvumine – suhted, kuidas leida õige lähenemisviisi iga üksiku lapseni, et laps tunneks end turvaliselt ja oodatuna uude kollektiivi igal hommikul. Mõtlemisainet on. Ja muidugi lahkuminekuid seoses koolitee algusega elan ka väga raskelt üle. Aastatega kasvavad kõik lapsed väga südamesse ning Veevalajale omaselt lõpeb kõik pisaratega...

Kurvaks teeb lastes kasvav vägivaldsus, mis siiski õnneks ei domineeri igas päevas. Rõõmu on ikka rohkem.

Mida pead oluliseks töös lastega (laste kasvatamisel)

Olulised on head suhted nii laste kui ka nende vanematega. On igati rõõm, kui näed, et lapsed sind usaldavad nii palju, et on valmis oma rõõmudest ja vahel ka muredest rääkima (jagatud mure tundub ju poole väiksemana ning rõõm vastavalt poole suuremana). Tähtsal kohal on hea mõnus üksteise mõistmine ja ühised arusaamad rühma õpetajatega, sest eesmärgid on ju ühised – teha kõik selle nimel, et laps areneks igakülgset vastavalt oma eale ning lõpuks üle kooliläve astuks rõõmus, virk ja kraps koolilaps. Hea kindlustunde tagab lapsele kindlasti ka teatud reeglite järgimine ning piiride tunnetamine. Ei ole nõ vabakasvatuse (loe: kasvatamatuse) pooldaja.

Sinu enda lasteaia kogemus (lapsepõlv)

Minu lapsepõlv möödus vanavanaema käe ja juhatuse all (vanemate tööl olles). Olen üles

Väike Lii koos vanavanaema ja õe Ellega (foto: erakogu)

kasvanud Saaremaal ja sealsete kadakate vahel toimusid meie mängud koos vanema õe ning naabrilastega. Ronisime puude otsa, silkasime ringi karjamaal lehma karjatades, sulistasime meres, kusjuures meri ei loksunud sugugi me ukse all (nii mõnedki kilomeetrid oli kõmpimist või jalgrattaga sõitu). Kas nüüd rohi rohelisem ja taevas sinisem oli? – see on kaheldav, kuid minu mälestustes olid talved lumerohkemad ja suved soojemad (va mõned viimased nii talved kui suved).

Millised on sinu huvid ja hobiaid

Kuna hakkasin varakult lugema (4-5aastaselt) on siiani esikohal mul raamatud, nii et ükski olles raamatuga ei tunne end sugugi üksildasena. Olen enam-vähem „kõigesõoja”, aga võimalusel valin põnevikke, krimkasid, tõsielusarju (nn „Valge sari” Sinisukalt), reisikirju, ajaloolised romaanid lähevad samuti loosi. Seoses raamatutega on mul veel üks „kiiks” – olen talletanud nimekirjana kõik läbiloetud raamatud (mõnele lisanud juurde ka olulisi pidepunkte) ja loetud raamatuid ikka jagub... Jooksev ajakirjandus kuulub samuti mu igapäeva menüüsse. Tähtsal kohal on ka ristsõnade lahendamine, igasugused mälumängud telerist, mõni „seebikas” ka ikka.

Kodus on mul arvestatav hulk ka toalilli, mis vajavad järjepidevat hoolitsust. Mõnega tuleb lausa pahandada, kui kiratsema kipub, aga see mõjub – hakkab väljaviskamise hirmus uuesti hoogsalt kasvama. Mis veel lilledesse puudub (järjekordne „kiiks”) – vaasis peavad mul aastaringelt olema ka värsked lõikelilled.

Vastumeelne ei ole ka vahel midagi paberile üles tähendada – kas siis luulevormis või niisama kirjatükina sahtlisse säilitamiseks.

Sport minu elus? Omal ajal on sellega tegeldud päris mitmekülgset – võrkpall, kergejõustik, lauatenis, akrobaatikaring. Nüüd on jäänud aktiivne tugitoolisport – kergejõustik, jalgpalli MM, talisport. Ise piirdun jalutuskäikudega looduses koos hea sõbrannaga, kõnnikepid toanurgas ootavad paremaid aegu.

Laias laastus ongi minu huvidest-hobidest vast kõik.

Mida tahad veel endast rääkida

Mina ja mu pere. Mul on abikaasa ja 2 täiskasvanud last. Tütar oma perega elab linnas ja seda rohkem rõõmu pakub pooleteistaastase tütre nägemine – väikesest Pöial-Liisist on kasvanud juba suur Annabel. Seoses Annabeliga on mul kõvasti veel arenguruumi, et aru saada kõigest, mida ta pidevalt vadistab. Tema aga kuulab ja kuuleb kõike, sõnal „õue” on oma kindel tähendus – tassib kohale kogu oma jalatsite tagavara (nagu oleks tegemist sajajalgsega), haarab laualt päikesekreemi (võrdlemisi tundliku nahaga) ja ongi minekuks valmis. Ümbritseva vastu tärkab päev-päevalt suurem huvi, ei ole enam nii kinni oma ema põllepaeltes. Aastaaegadest meeldib mulle kõige enim varajane kevad, mil loodus hakkab tõeliselt

rohetama – kogu see lõhn on pilsam hingele. Ja ükski suvi ei ole läinud täie eest, kui ma ei ole saanud koos perega käia külas oma õe perel Hiiumaal. Need käigud on võrratud ja hästi vajalikud minu jaoks.

Mida lõpetuseks? Algamas on uus õpiaasta meie kõigi jaoks. Ei väsi kordamast, et majale annavad oma näo ja maine seal töötavad toredad inimesed. Iga inimene on väärtus omaette ja kindlasti väärib igaüks lahket ja sõbralikku sõna, et end kollektiivis hästi ja vajalikuna tunda.

Kallid kaasteelised, soovin teile jõudu-jaksu, põnevaid ideid-teostusi, heatahtlikku huumorimeelt ja sõbralikku koostööd ühise vankri vedamisel. Ehkki vahel raske, aga pärast murepilvi pea kohal piilub ju jälle välja päikene. Edu teile!

Lugupidamisega Lii

Kuhu minna, mida teha

Ühel ööl juhtub Leiutajatekülas midagi ootamatut - kaks salapäraselt tundmatut hiilivad külla ja otsivad läbi vana rännukoer Klaus kohvri. Klaus ja Lotte asuvad uurima, kes selle teo taga võivad olla... Kinodes linastub Heiki Ernitsa ja Janno Põldma uus joonisfilm „Lotte ja Kuukivi saladus”.

*****

Leib on olnud eestlase jaoks läbi aegade toidu sümboliks ja igiomaseks põhitoitudeks, 18. septembril kl 10:00-17:00 leiabki Vabaõhumuuseumis aset traditsiooniline **Eesti leiva päev ja sügislaad**. Enam infot leiad <http://www.evm.ee/>

*****

Rotermanni kvartali hoovis aadressil Roseni 7 asub **Kalevi Šokolaadipood ja Meistrikoda**, mille esimesel korrusel on Kalevi esinduspood oma ahvatlevate magusate pakkumistega ning teisel korrusel peidab end hubane Meistrituba, kus toimuvad käsitöökommide ja martsipani valmistamise ja maalimise töötoad, vahvad (laste)sünnipäevad ning muu võimalik ruumirent. Tutvu pakettidega <http://www.kalevi.eu/kalevi-sokolaadipood/kalevi-sokolaadipood-ja-meistrikoda-rotermannis> ja tee elu magusaks!

*****

Kotzebue 16 asuvas Lastemuuseumis saab vaadata **Kätlin Luht'i taaskasutusteemalist näitust "Replay"** (26.08.2011 - 20.11.2011) . Näitusel "Replay" näeb peamiselt kilepakenditest valmistatud mänguasju, objekte ja koguni tervet moekollektsiooni. Kätlin Luht on Eesti tuntuma nukukunstniku Resa Tiitsmaa õpilane, kes on leidnud huvitava materjali oma ideede elluviimiseks. Hoiame loodust!

*****

Pühapäeval, **11.septembril** on Tallinna autovabapäev ning toimub **SEB Tallinna Maraton 2011**. Üritus saab alguse juba laupäeval, **10.septembril**, kui toimuvad **Haribo lastejooksud**. Täpsemat infot loe www.jooks.ee. Sportlikul pühapäeval on esindatud ka suured tibutarelased.

MİHKLİPÄEV NÄITUS TİBUTAREES

23.septembril kell 12.04
algab sügis.

29.septembril on Mihklipäev,
mis on rahvakalendris pidude
ja kooskäimiste päev.

Tibutarelased tähistavad
sügisel algust
näitusega lasteaia pikas
koridoris, kuhu on oodatud
sügisannid ja –
kompositsioonid.

Näituse eksponaate ootavad
rühmad 26.septembriks.

Tibutarelaste suviseid tegemisi

- juunikuu esimesel päeval kogunesid kõik suured tibutarelaste lasteaia saali, et tervitada saabuvat suve ning õnnitleda meie parimaid
- projekti Tervist Edendavad Lasteaiad raames toimus juunikuus kaks üritust. 2.-3.juunini toimus Harjumaal Nelijärve puhkekeskuses TEL võrgustiku IV suvekool teemal „Tervisliku eluviisi kujundamine koolieelses eas”, kus osales tervisemeeskonna juht Anna Sõörd. 17.juunil Loo lasteaias Pääsupesa toimunud Harjumaal TEL Olümpial esindasid meie lasteaeda Anna Sõörd ja Marju Kuusmaa
- 8.-10.juunini toimus Tallinna Ülikoolis Eesti Lugemisühingu poolt korraldatud rahvusvaheline konverents „Tekst ja pilt”, kus osalesid meie õpetajad Marika Kuusmann ja Anneli Tammik
- 11.juunil käisid Tibutare ametiühingu liikmed lõpureisil Narvas ja Kuremäe kloostri (loe artiklit Kuldmuna lk 8)
- 30.juuni-1.juuli külastasid Tibutare pedagoogid Soomes Eura valla kolleege (loe artiklit Kuldmuna lk 6)
- 1.-2.juulini osales Eesti Lasteaednike Liidu poolt korraldatud seminaril „Koostöö – edu pant soodsa arengukeskkonna loomisel lastele” Mikide rühma õpetaja Anneli Tammik
- 4.-29.juulini tegutses Tibutare ruumides suverühm (suverühma tegemistest loe Kuldmuna lk 9)
- 16.-18.augustini toimus Haapsalus Tallinna Ülikooli Avatud Ülikooli suveakadeemia kursus „Kas kasvada saab kasvatamata”, kus osalesid meie õpetajad Marika Kuusmann ja Sirje Reinla
- 14.-19.augustil osales meie Aasta Õpetaja 2011 Anna Sõörd õppereisil Gotlandile

Külas põhjanaabritel

Juba pikka aega on Harku valla sõprusvallaks Eura vald Soomest. Juunikuu viimase ja juulikuu esimese päeva veetsid Tibutare pedagoogid koos kolleegidega teistest Harku valla lasteaedadest Eura vallas. 30.juuni varahommikul kogunesime koos oma kompsude ja moonakottidega Harku vallamaja ette. Ette sõitis uhke kahekorruline buss. Igaüks leidis endale sobiva koha ning algas sõit sadama poole. Üle lahe viis meid Viking Express. Helsingi sadamas istusime taas bussi ning sõitsime pika-pika tee Eurasse. Teel oldud aeg ei olnud mahavisatud – imetlesime kaunist loodust (metsad, graniitkivi, järved) ning nautisime toredat seltskonda (esimesel korrusel istusid väga naeruhimulised reisilised, usutavasti oli sama lõbus ka teisel korrusel).

Euras võttis meid vastu šarmantne punapea Eura valla koolieelse kasvatuspeaspetsialist Pauliina Virta ning juhatas seltskonda kohaliku tervisekeskusesse, kus ootas toitev lõunasöök. Seejärel avanes võimalus külastada Käräjämäen lastepäevakodu, kus tutvustati Soome alusharidust ning lasteaia tegemisi. Lasteaias töötas suvel asendusõpetajana eestlanna, kes oli meile vajadusel tõlgiks ning lisaks lasteaia tööle õpetas kohalikus rahvaülikoolis eesti keelt. Üheks tema õpilaseks oli lasteaia juhataja, kes oma õppeaasta keeletesti sooritas meile eesti keeles lasteaia elu-olu tutvustades. Meie omalt poolt tunnistasime testi suurepäraselt sooritatuks sooja aplausiga.

Käräjämäe päevakodus oli 4 rühma lastele vanuses 1-7aastased. Üks rühm oli eelkoolirühm. Lisaks juhatajale töötab lastega 5 õpetajat ja 5 abi, vajadusel ka eripedagoog. Eraldi liikumis-, muusika- või kunstiõpetajat Soome lasteaedades ei ole ning nende olemasolu üle Eestis võime uhked olla. Alla 3-aastaseid lapsi on rühmas 12, vanemaid aga 20 ja enam. Lastepäevakodu on avatud 6:30 – 17:15. Eura umbes 780-st lapsest on lasteaiaaialised 460 last ja laste arv tasapisi väheneb.

Lasteaias kostitati meid tee ja kohvi ning kohalike traditsiooniliste Eura suhkrukringlitega (Euran rinkilät), mille koostises on või, jahu, suhkur ja vahukoor ning mis lausa sulasid suus.

Päeva teine külaskäik toimus lähedal asuvasse Harolan rühmapäevahoidu, kus oldi küll juba suvepuhkusel, kuid sellegipoolest oli võimalus tutvuda majaga ning saada vastused kõikidele meid huvitavatele küsimustele. Lastehoid tegeles ka esiõpetusega (meie mõistes aasta enne kooli ehk eelkool), mis on kõikidele lastele Soomes kohustuslik ja tasuta.

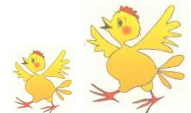
Kuueaastaste esiõpetus toimub päevahoidude juures ja selleks on ettenähtud 4 tundi päevas. Igapäevane õppe- ja kasvatustöö on paljuski sarnane sellega, nagu Eestiski. Valdkonnad, mida Soome alusharidus hõlmab, on järgmised: keel ja kõne, loodus- ja keskkonnakasvatuse, matemaatika, eetika, religiooniõpetus, kultuuri- ja kodulugu, kunst ja esteetika. Kõik tegevused toimuvad läbi mängu ja praktilise kogemuse ning lapse eripära arvestades. Läbi kõige selle õpitakse käitumist, häid lauakombeid, teistega arvestamist ja veel paljut muud. Kõrvalpõikeks veel ka veidi rahast – lastehoid Soomes ei ole odav. Kohatasu sõltub pere sissetulekutest ja on vahemikus 23-254 € kuus. Kui perel sissetulekud üldse puuduvad, on võimalik täielik maksuvabastus. Soodustust saab ka juhul, kui lastehoius käib pere mitu last. Mõtteid ja ideid, mida oma majas teha, said paljud. Üllatav oli seik, et rühmaruumid olid suhteliselt väikesed, niisama jooksmiseks siseruumis kohta ei olnud. Palju kasutati isetehtud vahendeid ning tühja seinapinda polnud ollagi – kõik oli täis pilte, tekste jmt. (vt.pildigaleriist).

Lisaks päevahoidudele on Soomes populaarsed ka väikesed perehoidud, kus ühel hoidjal võib olla kuni 4 last (koos oma lapse või lastega). Lubatud on hoidu läbi viia oma kodus või leitakse omavalitsuse poolt selleks ka eraldi ruumid. Palka maksab hoidjale omavalitsus ja tasu vanematele on sama, mis ka päevahoius. Täna sel päeval on Euras kokku 37 hoidjat ja lapsi käib neis perehoidudes ligi 150.

Pikk päev selja taga, sõitsime Pühajärve äärde Sieravuori kámpingusse. Eluolu oli igati mugav – kõikides majakestes olid pesemistingimused, kööginurk ning parematel ka elutuba televiisori ning saunaga.

Õhtu veetsime grillides, süües-juues, mängides, lauldes, jalutades. Koht ise oli imekaunis ning väärt avastamist. Piprateraks oli söögikastidega (mis ei olnud just kergete killast) edasi-tagasi jooksmine, et „parimat” grillimiskohta leida.

Juulikuu esimese päeva hommik võttis meid vastu sirava päiksega. Sõitsime Raumasse – vanuselt kolmandasse linna Soomes (asutati 1442), mille vanalinn, Wanha Rauma, Põhjamaade suurim ühtlasena säilinud puulinnapiirkond, kuulub UNESCO maailmapärandi nimekirja. Rauma on algupäraselt mere ja saarestikulinn – merest sündinud.

Raumas tutvusime Eura valla kultuuriosakonna juhataja Sirpa Wahlqvist'i eestvedamisel Rauma vanalinnaga ning külastasime Rauma Püha Risti kirikut.

Tunnikese vaba aega veetis igaüks erinevalt. Meile jääb Raumat meenutama lõbus jalutuskäik pargis ning kerapajud ☺.

Tagasitee bussiga Helsingisse ning laeval Tallinnasse möödusid linnulennul. Saatjateks ikka mõnus seltskond koos naljade ja naeruga.

Suur tänu reisi organisaatoritele – Eura valla kultuuriosakonna juhataja Sirpa Wahlqvist, Harku valla abivallavanem Vello Viiburg ning Rannamõisa Lasteaia direktor Margit Toomaid.

Uue päeva hakul taas Eestimaa pinnale astudes meenusime meeldivat reisi, kuid rõõmustasime, et oleme taas kodus. Meil on kindlasti nii mõndagi, mida põhjanaabritelt-lasteaednikelt õppida, kuid meil palju, mille üle uhke olla.

A-rühm

KAS TEATE, KUIDAS MEITE KÜLA NAISED NARVAS JA KUREMÄEL KÄISID?

Oli 11. juuni varahommik, kui buss Tibutare naistega Narva poole veerema hakkas. Päev töötas tulla väga palav, kuid meie lõbusat seltskonda see eriti ei kohutanud. Ja seda nähtut püüangi läbi oma silmade ja mõtete meenutada.

Reis oli lõbus. Kuna olin oma 50 eluaasta jooksul esimest korda Narva linnas, siis oli kõik uus ja huvitav. Esimene ehmatus oli see, kui nägin seda meeletult pikka veoautode rivi, mis mööda maanteed Narva piiripunkti poole lookles ja uskuge – see rivi oli väga, väga pikk. Ei uskunud, et see, mis televiisoris nähtud, võib veel hullem olla.

Pikk tee sõidetud, jõudsimegi Narva linna ja otse linnusesse. Kuigi linnuse torni mina ei jaksanudki ronida, oli allpool olev muuseum väga huvitav ja üks oluline kogemus, et seal oli meeldivalt jahe. Samuti olid põnevad linnuse hoovis olevad meistrite toad, kust sai igasugust käsitööd osta. Ja muidugi see, et sai suure Venemaa riigipiir keset jõge ära fikseeritud, see oli kõige tähtsam. Kuna hommikul vara sai teele asunud, näitas kell aega kohvipausile. Üle ootuste maitstes toit ja kohv väga hästi ning teenindus oli ka rahuldav. Narva linnale panigi punkti üks magus meeli ergutav ja suussulav kook. See oli mõnus!

Nii me siis jätkasime sõitu edasi Kuremäe poole. Vahepeal Narvast ära sõites, mingid kilomeetrid Kuremäe suunas, sattusime suitsupilve sisse.

Alles hiljem saime teada, et põles prügimägi (nime ei mäleta), aga polnud hullu, ellu me jäime. Ja siis algas seiklus... Juht keeras üks kord bussi ringi ja siis teine kord ja kui juba kolmas kord ka keerutasime, saime teada, et bussijuhil polegi GPS- seadet ning ta ei teadnudki, kus pool Kuremäe asub. Õnneks oli bussijuhil maanteede kaart ja nii asusidki tööle meie endi tublid tom-tom-id Mari ja Meelika. Tänu nende taibukusele jõudsimegi õigeaks ajaks Kuremäele. Kuigi sealne suhtlemine käib kõik vene keeles, võttis meid vastu eesti keelt kõnelev nunn, üks kolmest eestlasest, kes kloostri elavad ja töötavad. Aga enne, kui see noorepoolsem, lubivalge näoga, mustades riietes ja hirmkõhna nunn ennast tutvustas, siis oli minu esimene mõte, et appi, see inimene kukub kohe ümber, eriti hirmus oli kuuma päikese käes. Teda oli kahju vaadata.

Aga rääkida oskas ta väga hästi ja tal oli hästi organiseeritud, et meid lasti sisse sellistesse kohtadesse, kuhu iga möödakäija uudistama ei saa. Näiteks näidati meile ristimiskabelit, matmise kabelit ja muidugi suurt vene-õigeusu kirikut, mis oli seestpoolt kaunistatud kaskedega, kuna oli nelipühade aeg. See kogemus oli silmale ja hingele väga rahustav. Väga ilus oli ka nende roosiaed ja palju mitmevärvilisi õitsvaid pojenge.

Toon veel ühe hämmastava näite – kui tööle asudes on katseaeg 3- 4 kuud, siis nunnadel on selleks 10 aastat ja nendest seal elavatest naistest ei saagi kõigist nunna, kuna töö, mida nad teevad, on nii raske naiste jaoks, et tervised ei pea vastu. See on karm.

Kuremäelt ära minnes, alustasime sõitu Altja kõrtsi, kus meid juba oodati kadakamaitsest lõhet sööma ning kes soovis, sai veel üht koma teist kosutavat juurde tellida. Köht täis, meel hea, alustasime koju sõitu. Kuigi bussijuhi sõiduuskused jätsid tugevalt soovida ja adrenaliin oli tihti pealaepeale koondunud, jõudsim me õnnelikult koju. Kokkuvõttes oli reis tore, lõbus ja huvitav ning tegelikult ei ole valesi öeldud, et Eestimaal on väga ilusaid kohti, mis on

veel läbi käimata. Minul näiteks Hiiumaa. Naljakas eksju, ise olen Haapsalu tüdruk. Aga seda viga annab juba ju järgmistel kordadel parandada.

Ilusat suve lõppu ja rahulikku sügist soovides!

Suverühma tegemised

Elisabeth (4a) näitab õpetaja Merlele Legomereröövli ja küsib: „Kas Sa tead, mis selle mereröövliga teha saab?“ Õpetaja küsib: „Mis siis saab?“ Elisabeth vastab: „Paljaks röövida“.

„Ma joon palju piima, siis mu varbad kasvavad“ (Oskar 4a söögilauas)

7-aastane Andreas ütleb mõtlikult õhtul: „Mul ei olegi puhkust enne, kui koolis, siis tuleb koolivaheaeg“.

4-aastane Greeteliis teeb õpetaja Lindale patsi ja seletab: „Mina oskan seda patsi teha ühega, kahega ja iga ühega“ (mõtles selle all juuksesalkude arvu)

Mark Robin (5a): „Mul on siin sääsehammustus... sügeleb. Paneme antiseptikut peale ja naerame koos, et peab kiirabisse helistama. Mark Robin: „Helistame jah. Ma olen vist ellergiline...“

29.juuli, suverühma viimane päev, käes on õhtuote aeg.

Õpetaja Linda lödistab joogivett maha – naerame kõik selle üle. Kaks minutit hiljem lödistab õpetaja Ene-Ly piima maha ja selle peale ütleb Mark Robin (5a): „See oli nüüd küll lapsik...“

Suverühmast meenutusi:

- Julged ja rõõmsad lapsed
- Terves majas ainult meie!
- Kuna olin oma rühmas, siis tutvustasin lastele hommikuste matkadega meie lasteaia ümbrust – pokumets, võlumets, mereäärne. Lastele meeldisid need matkad. Nad küsisid alati, et kas oled homme ka ja kuhu me siis läheme.
- Söögid olid omapärased ja söök toodi suurtes mustades kastides (toitlustas Osvald Catering).
- Tore vaheldus toredate laste ja toreda abilisega.

Suverühma õpetaja Kaie

Sel suvel oli Tibutare lasteaed avatud ka juulikuus, kui suverühmas käisid kõikide Harku valla lasteaedade lapsed.

Suverühma õpetajateks olid **Merle Rennig** (Teelahkme lasteaest), **Ene-Ly Lehtmaa** (Harku lasteaest) ning **Kertu Noorlind** ja **Kaie Kaup** Tibutarest. Õpetaja-abina töötas Lasnamäe Üldgümnaasiumi abiturient **Linda Helene Sillat**.

Suverühma tegemistest saate lugeda siin lehel.

Suverühma lapsed koos õpetaja Merlega

Meenutusi suverühmast

Esimesel tööpäeval lasteaeda sõites pugesi põue väike ärevus (nagu kunagi uuel õppeaastal kooli minnes). Kõik lapsed olid mulle võõrad, teistest lasteaedadest ju, et kuidas nad mu omaks võtavad jne. Tegelikult läksid need kaks nädalat märkamatu kiiresti. Lapsed olid kõik väga vahvad ja head suhtlejad. Keegi ei kartnud uut lasteaeda, uut rühma, uusi inimesi. Enamik lapsi leidsid ruttu endale uued mängukaaslased.

Kõige rohkem jäi kindlasti lastele selle aasta suverühmast meelde põnevad voodid, mis olid kapis peidus. Kellegi rühmas selliseid vahvaid voodeid polnud.

Oma ratta sai ka iga päev kaasa võtta, õueala oli ainult meie päralt, lausa kaks maja poolt – mis viga nii lasteaia käia.

Ühe korra jalutasime ka mere äärde, kui õues kimbutas meid lõõskav päike ja kuumus. Tublid matkajad ei hoolinud, et vette ei pääsenud. Paljud lapsed polnudki varem seda rada käinud ja nii oli see põnev retk.

Kokkuvõtteks võiks öelda, et sain ühe positiivse kogemuse võrra jälle rikkamaks.

Koos toredate lastega möödusid töö- ja mängupäevad lõbusalt, naeruselt ning meeolelukalt. Aitäh teile!

Suverühma õpetaja Kertu

Nakside rühma lapsed õppisid lõppeval õppeaastal lugemise ja kirjutamise algoskusi **töövihiku „Sõbrad tähemaal“** (autorid Marika ja Kristel Kuusmaa) abil. Töövihikus oli erinevaid arutlusteemasid ning küsimusi. **Õpetaja Anneli Kübarsepp** talletas laste vastused nendele küsimustele.

Miks peab sinu arvates oskama lugeda?

- Kui sa loed, siis saad targaks. (Nele-Mai)
- Saab teada, mida on raamatusse kirjutatud. (Sander)
- Sest muidu ei tea, mida mingisugune asi tähendab. (Klaus)
- Kui sa oskad varem lugeda, siis saab koolis 5+. (Joosep)

Kes on sinu kõige suurem ja parem sõber?

- Grete on minu kõige suurem ja parem sõber, kuna ta on lõbus ja tore. (Hannah)

Mis on sinu lemmikvärv? Miks?

- Kollane värv. Sellepärast mulle lihtsalt meeldib see värv. Teda on meie majas nii palju. (Nora)
- Sinine värv, sest see on mere värv ja meri mulle meeldib. (Ekke)

Kus oled reisimas käinud ja mida huvitavat näinud?

- Soomes külastasin külalisi, kes käisid meil ööbimas. (Daniel-Leevi)
- Rootsis nägin kuningalossi, aga teda (kuningat) polnud üldse kodus. Lippu ei olnud vardas. (Daniel-Leevi)
- Kaks ööd olen Soomes käinud suusatamas. Istuvaid sõidukeid nägin ka. (Aksel)

Mis teeb sünnipäeva meeldivaks ja toredaks?

- Külalised tulevad, kus saab torti süüa ja mängida. (Birgit)

Keda sa oled unes näinud?

- Näen iseennast unes. Istun oma trooni peal, olen lihtsalt kuninglikult. (Mia Brit)

Kui näed unes, et oled prints, siis mida sa siis oma unenäos teeksid?

- Aitaksin ühte sellist kaubameest, kes toob inimestele kaupa (Ken-Tristan)

Milline laps oled sina jõuluajal?

- Olen ilus ja hea laps, et kõikidele meeldida (Kari)
- Olen kodune laps. (Derek)

Mis on sinu arvates jõuluime?

- Naudid jõulusid, teeb tuju heaks, kui jõuluvana tuleb ja toredad kingitused kaasas. (Ken-Tristan)

Kas päike on rõõmus või kurb?

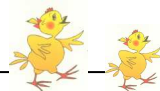
- Rõõmus, kuna talle meeldib Loola ja kui Loola ära läheb, siis päike on kurb. (Grete)
- Rõõmus, kõikidele meeldib tema särav valgus. (Laura)

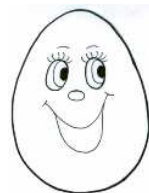
Sandra (4a 10k) uurib Gretheli jaglu ja näeb, et tal pole kingi jalas. Seejärel vaatab ta enda jalgu ning sõnab: „Mul ei ole lahtiseid sokke, Grethelil on lahtised sokid.“

„Nii soojad ilmad, et sääsed tulevad päevitama“ (Gerda, 4a 8k)

Sipsikute laste mõtted talletasid õpetajad Pirje ja Meelika

Uus aasta, uued sõbrad, mõtted, ideed ja tegemised!

See, et suvi lõppeb, teeb küll veidi kurvaks, aga ees ootavad toredad üritused, uued teadmised ning iga päev nii suured kui väikesed sõbrad!

Ilusat uut õppeaastat kõikidele tibutarelastele!

Köögi ukse ette parkimine!

Hommikul lapsi lasteaeda tuues pargitakse autod lasteaia köögi ukse ette. Kuidas saavad kaubaautod siis meile toidukaupa tuua? Kuhu nemad pargivad?

Muidugi võib kurta, et parkimisala on väike, aga väike jalutuskäik natuke kaugemalt ei tee halba ei lapsele ega vanemale.

